

Bruxelles, den 1.2.2017
COM(2017) 53 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG,
REGIONSUDVALGET OG DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK**

Den anden rapport om status over energiunionen

DA

DA

I. INDLEDNING

For energiunionen var **2016 et år, hvor det blev skabt resultater**. Det var et år, hvor visionen for rammestrategien for energiunionen¹ blev udmøntet i flere konkrete lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige initiativer, senest med pakken om ren energi til alle europæere, der blev fremlagt den 30. november 2016. Som det næste skridt vil strategien for lavemissionsmobilitet² også blive omsat til konkrete initiativer i overensstemmelse med Kommissionens arbejdsprogram for 2017³. Det er vigtigt, at medlovgiverne sørger for at vedtage de foreslåede initiativer så hurtigt som muligt og i overensstemmelse med de tre institutioners fælles erklæring om Den Europæiske Unions lovgivningsmæssige prioriteter for 2017⁴, for at sikre en hurtig gennemførelse af energiomstillingen.

Energiunionen er et af de prioriterede europæiske projekter, som Juncker-Kommissionen udpegede som en af de ti politiske prioriteter⁵, og som bygger på fem tæt forbundne dimensioner: energisikkerhed, solidaritet og tillid, et fuldt integreret europæisk energimarked, energieffektivitet, der bidrager til en begrænsning af efterspørgslen, dekarbonisering af økonomien samt forskning, innovation og konkurrenceevne. Der er gjort fremskridt med alle disse dimensioner.

Energiunionen indgår i den positive dagsorden for Den Europæiske Union, der blev fastlagt i Bratislavaerklæringen⁶, og kan ikke adskilles fra andre vigtige europæiske politikker. Den bidrager til opfyldelsen af de bæredygtige udviklingsmål⁷ og gennemførelsen af dagsordenen for cirkulær økonomi⁸ og kræver et tæt samspil med kapitalmarkedsunionen, det digitale indre marked, den nye dagsorden for færdigheder i Europa, investeringsplanen for Europa og sikkerhedsunionen. Dagsordenen for energiunionen bidrager også til Kommissionens dagsorden for målrettet og effektiv regulering (REFIT) ved at gennemgå den eksisterende lovgivning og sikre, at den stadig er egnet til formålet.

Energiunionen handler ikke bare om energi og klima: Den handler også om at fremskynde moderniseringen af hele den europæiske økonomi, gøre den til en lavemissionsøkonomi og gøre den energi- og ressourceeffektiv på en socialt retfærdig måde. Energiunionens endelige mål er at sikre, at europæiske forbrugere, arbejdstagere og virksomheder får gavn af den. Europæiske virksomheder bør stå i forreste linje for de nødvendige investeringer for ikke at gå glip af fordelene ved at være først ude med nye teknologier og forretningsmodeller. Der er med andre ord stærke forretningsmæssige argumenter for omstillingen til en mere moderne lavemissionsøkonomi.

Det kræver også en stærk ekstern dimension. I et meget omskifteligt geopolitisk miljø er det vigtigt at have en velfungerende energiunion, der kan beskytte Europas og de europæiske

---

¹ COM(2015) 80.

² COM(2016) 501.

³ COM(2016) 710.

⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016C1224\(01\)&from=DA](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016C1224(01)&from=DA)

⁵ https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/juncker-political-guidelines-speech_da_0.pdf; se også Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for Unionen i en tid med forandringer, bilag I til Det Europæiske Råds konklusioner af 26.-27. juni 2014.

⁶ Erklæringen og køreplanen fra topmødet mellem 27 medlemsstater den 16. september 2016 i Bratislava, som var helliget en fælles vurdering af den aktuelle situation i Den Europæiske Union og drøftelse af den fælles fremtid.

⁷ Meddelelsen "Næste skridt mod en bæredygtig europæisk fremtid", COM(2016) 739.

⁸ Meddelelsen "Kredsløbet lukkes – en EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi", COM(2015) 614.

borgeres økonomiske interesser og velfærd⁹. Arbejdet med den interne dagsorden er derfor blevet udvidet med et styrket energidiplomati, der skal forbedre energiforsynings sikkerheden, øge eksporten af europæisk lavemissionsteknologi og gøre industrien mere konkurrencedygtig. Energidiplomatiet bør mere generelt give Europa og dets internationale partnere større manøvrerfrihed i en mere ustabil verden. På dette område har Europa et solidt potentiale til at vise globalt lederskab.

En stærk eksternt dimension omfatter et robust klimadiplomati, hvor EU tager ansvaret for at styre verden i retning af en global omstilling til ren energi og bidrager til opfyldelsen af de bæredygtige udviklingsmål, bl.a. ved at sikre bæredygtig energi for alle. Efter vedtagelsen af Parisaftalen¹⁰ i december 2015 var det Den Europæiske Unions hurtige ratificering, der gjorde det muligt for aftalen, som er den første universelle og juridisk bindende globale klimaaf tale nogensinde, at træde i kraft den 4. november 2016.

I 2016 viste Den Europæiske Union, at den også er på forkant med at gennemføre Parisaftalen på sin eget hjemmebane. Kommissionen har vedtaget alle de lovforslag, der er nødvendige for at opfylde Den Europæiske Unions ambitiøse forpligtelser i henhold til denne aftale. Disse forslag og de ledsagende støtteforanstaltninger bidrager væsentligt til Kommissionens overordnede dagsorden for jobskabelse, vækst og relaterede investeringer.

Kommissionens forslag vil samtidig kunne sikre, at denne omstilling ikke bliver for dyr for europæiske borgere og virksomheder, og at den resulterer i nye arbejdspladser, færdigheder og muligheder, sætter gang i væksten og sikrer en høj livskvalitet inden for Den Europæiske Union. Dette afspejler også unge europæeres forventninger til Den Europæiske Union.

Det er af alle disse årsager, at fokus nu rettes mod gennemførelsen. Der bør opnås enighed med Europa-Parlamentet og Rådet om de lovgivningsmæssige initiativer, den eksisterende lovgivning bør gennemføres, og konkurrence- og statsstøttereglerne i traktaten bør håndhæves strengt. Samtidig bør de ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger på EU-plan samt på nationalt og lokalt plan videreføres og styrkes.

II. TENDENSER OG POLITISKE BEMÆRKNINGER

Siden den første rapport om status over energiunionen udkom i november 2015¹¹, er der en række tendenser i Den Europæiske Unions omstilling til en lavemissionsøkonomi, som er fortsat og blevet endnu tydeligere¹². De vigtigste bemærkninger, der kan fremsættes om den nationale udvikling i løbet af 2016, opsummeres i de politiske bemærkninger i bilag 2. De danner grundlag for en mere dybdegående analyse af medlemsstaternes politikker, som Kommissionen har til hensigt at foretage i 2017.

Den Europæiske Union som helhed har fortsat den gode udvikling med at opfylde energiunionens målsætninger, navnlig med hensyn til energi- og klimamålene for 2020. Det er allerede lykkedes for den at nedbringe energiforbruget betydeligt. Hvis medlemsstaterne

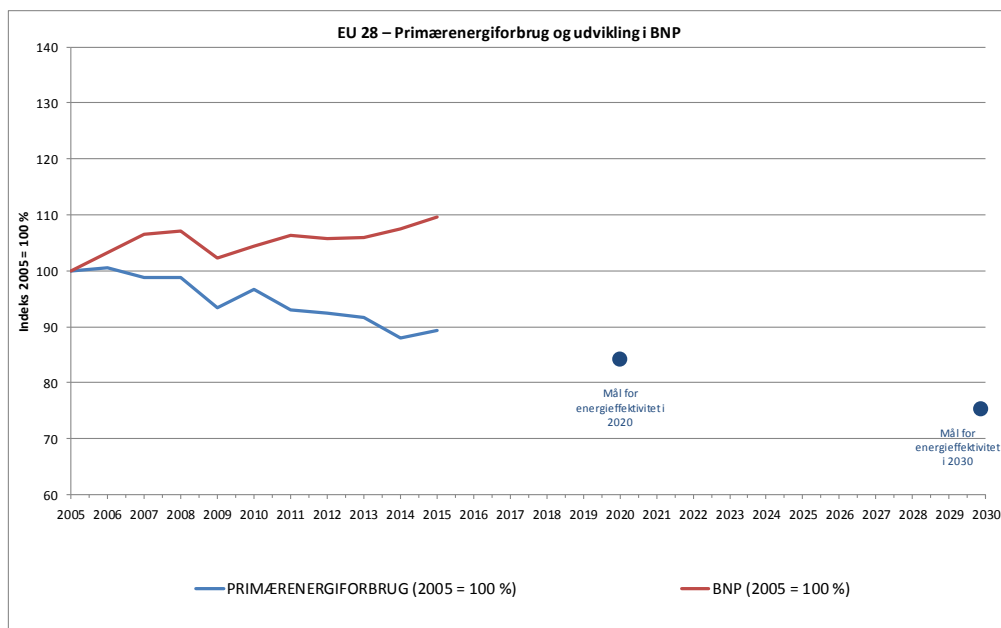
⁹ Bl.a. ifølge den fælles ramme for imødegåelse af hybride trusler, JOIN(2016) 18.

¹⁰ Se http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

¹¹ COM(2015) 572.

¹² Læs mere herom i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Monitoring progress towards the Energy Union objectives – key indicators" (SWD(2017) xxx) og i Det Europæiske Miljøagentur dokument med titlen "Trends and projections in Europe 2016 – Tracking progress towards Europe's climate and energy targets" (<http://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-in-europe>).

fortsætter deres bestræbelser, er Den Europæiske Union godt på vej til at nå sine 2020-mål for energieffektiviteten¹³.

Figur 1: Primærenergiforbrug og udvikling i BNP¹⁴

I 2015 lå drivhusgasemissionerne i Den Europæiske Union 22 % under niveauet i 1990¹⁵. På trods af en forbigående mindre stigning i 2015 er emissionerne stadig faldende¹⁶. Emissionerne i de sektorer, der er omfattet af Den Europæiske Unions emissionshandelssystem (ETS), var i fortsat nedgang i 2015¹⁷.

Den Europæiske Union er også på rette spor i sektoren for vedvarende energi, hvor andelen af vedvarende energikilder – baseret på 2014-data – nåede op på 16 % af det endelige bruttoenergiforbrug i Den Europæiske Union¹⁸. I takt med den stejlere forløbskurve op til 2020 bør indsatsen intensiveres.

¹³ COM(2017) 56. Den Europæiske Union har allerede nået målet for det *endelige* energiforbrug i 2020. I 2014 var forbruget af *primærenergi* kun 1,6 % højere end målet for primærenergiforbruget i 2020.

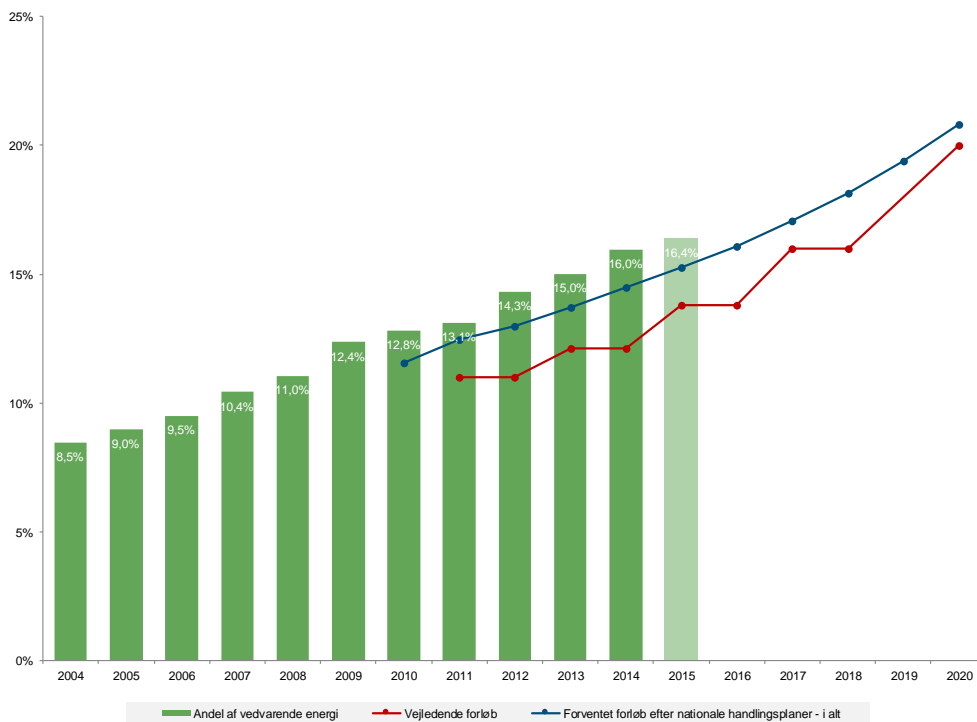
¹⁴ Baseret på Eurostat-data.

¹⁵ Ifølge den tilnærmede opgørelse for 2015.

¹⁶ COM(2016) 707.

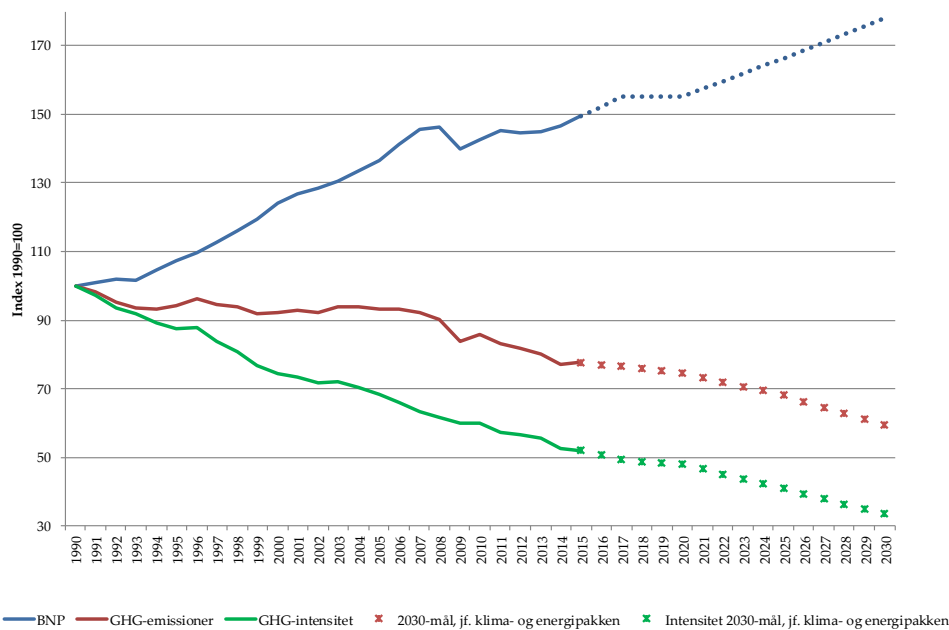
¹⁷ COM(2017) 48.

¹⁸ COM(2017) 57.

Figur 2: Andelen af vedvarende energi inden for Den Europæiske Union set i forhold til direktivet om vedvarende energi og forløbskurverne for de nationale handlingsplaner for vedvarende energi¹⁹

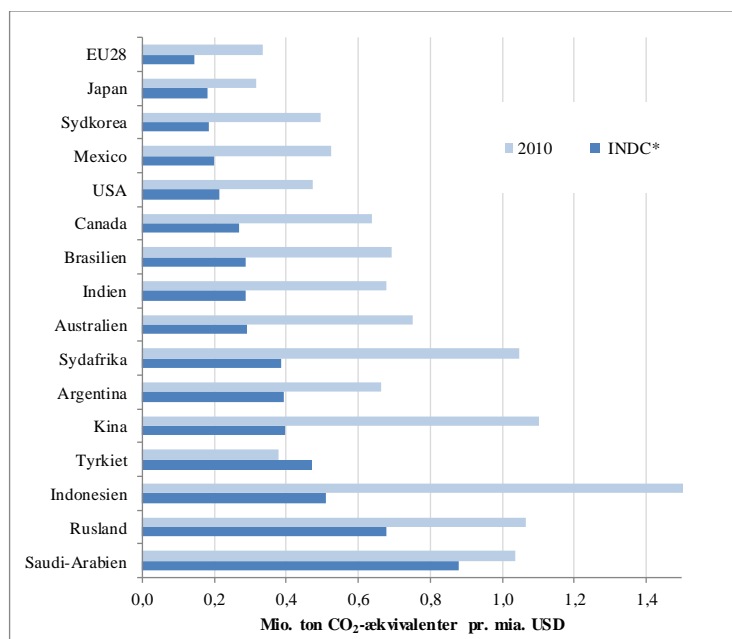
En anden vigtig tendens er, at Den Europæiske Union fortsat har held med at afkoble den økonomiske vækst fra drivhusgasemissionerne. I perioden 1990-2015 steg Den Europæiske Unions samlede bruttonationalprodukt (BNP) med 50 %, mens emissionerne faldt med 22 %. De nuværende tendenser og prognoser tyder på, at denne afkobling vil fortsætte.

¹⁹ Öko-Institut's rapport om vedvarende energi, der kan ses på Kommissionens websted (<http://ec.europa.eu/energy/en/studies>).

Figur 3: Historiske og forventede ændringer i BNP (i faste priser), drivhusgasemissioner (GHG-emissioner) og økonomiens emissionsintensitet (forhold mellem emissioner og BNP), indeks (1990 = 100)²⁰

Det er også lykkedes for Den Europæiske Union at reducere økonomiens drivhusgasintensitet markant. EU er på nuværende tidspunkt en af de mest drivhusgaseffektive store økonomier og forventes at blive den mest drivhusgaseffektive økonomi i G20 med gennemførelsen af klima- og energimålene for 2030. Andre regioner er imidlertid også på vej til at reducere deres drivhusgasintensitet markant baseret på de klimaplaner, de har udarbejdet i henhold til Parisaftalen. På trods af disse positive tendenser er der med andre ord ikke tid til at hvile på laurbærrene, hvis Europa ønsker at bevare sin globale førerposition.

Figur 4: Drivhusgasemissionsintensitet (mio. ton CO₂-ækvivalenter pr. mia. USD)²¹

III. VURDERING AF FREMSKRIDT OG UDFORDRINGER

Omstillingen til en moderne lavemissionsøkonomi er i gang

Ambitionen for rammestrategien for energiunionen var at bevæge sig væk fra en økonomi, der er afhængig af fossile brændstoffer. Dekarboniseringen af den europæiske økonomi er godt i gang. Medlovgiverne nåede meget hurtigt til enighed om Den Europæiske Unions ratificering af Parisaftalen. For at opfylde Den Europæiske Unions forpligtelser vedtog Kommissionen de forslag, der er nødvendige for at virkeliggøre klima- og energirammen for 2030. Der blev fremsat forslag om Den Europæiske Unions emissionshandelssystem²² allerede i juli 2015 og om sektorerne uden for emissionshandelssystemet²³, herunder medtagelse af arealanvendelse,

²⁰ Europa-Kommissionen, Det Europæiske Miljøagentur.

²¹ Kilde: The Emissions Gap Report 2016 – 2030 trends and ambition. UNEP, november 2016. INDC = Intended Nationally Determined Contribution (nationalt fastsat bidrag). USA's anslåede INDC gælder for 2025. Der er tale om ubetingede nationalt fastsatte bidrag. For Indonesien, Sydafrika, Argentina, Indien og Mexico er der imidlertid tale om betingede bidrag.

²² COM(2015) 337.

²³ COM(2016) 482.

ændringer i arealanvendelse og skovbrug (LULUCF)²⁴, i juli 2016. Der vil nu blive fokuseret på at planlægge Den Europæiske Unions deltagelse i den første "forberedende dialog" i 2018, hvor parterne vil gøre status over den fælles ambition og fremskridtene med at gennemføre Parisaftalen.

I 2016 fremlagde Kommissionen også en europæisk strategi for lavemissionsmobilitet, hvor ambitionen var lige så klar: Inden midten af århundredet skal drivhusgasemissionerne fra transport være mindst 60 % lavere end i 1990 og være godt på vej mod nul, samtidig med at der tages hensyn til mobilitetsbehovet for personer og varer og den globale konnektivitet. Emissioner af luftforurenende stoffer fra transport, som skader folkesundheden, skal også reduceres kraftigt så hurtigt som muligt. Strategien fokuserede især på vejtransport, der er ansvarlig for over 70 % af drivhusgasemissionerne fra transport.

Kort efter at Parisaftalen var trådt i kraft, vedtog Kommissionen pakken om ren energi, der fastlægger de lovgivningsmæssige rammer for perioden efter 2020, men også sætter mere skub i omstillingen til en renere økonomi. Umiddelbart efter blev det ændrede direktiv om nationale emissionslofter (NEC-direktivet)²⁵ vedtaget. Når Den Europæiske Union fastsætter strengere emissionsgrænser for primære luftforurenende stoffer, medvirker den til at forbedre borgernes sundhed og undgå tidlige dødsfald, samtidig med at den mindsker de enorme økonomiske omkostninger for samfundet²⁶. I en moderne økonomi bør investeringer i sundhed komme borgerne til gavn.

Fremskridt med at skabe en innovativ energi- og ressourceeffektiv økonomi

Kommissionen holdt sit løfte om at behandle energieffektivitet som en energikilde i sig selv. Kommissionen foreslog et bindende mål om at forbedre energieffektiviteten i Den Europæiske Union med 30 % inden udgangen af 2030. En række initiativer til støtte for energieffektiviteten vil gøre det muligt at nå dette mål på en omkostningseffektiv måde ved tilpasning af den relevante lovgivning til forholdene i 2030 og overvindelse af de mange hindringer, der står i vejen for investeringer i energieffektivitet og navnlig i renovering af bygninger.

En moderne økonomi bør ikke bare være effektiv med hensyn til udnyttelse af energi, men også med hensyn til udnyttelse af ressourcer i livscyklussen for disse bygninger. Da der kan opnås store energibesparelser ved øget affaldsforebyggelse og -genanvendelse, bør energiomstillingen gå hånd i hånd med en omstilling til cirkulær økonomi. Som det fremgår af den nyligt vedtagne meddelelse om den rolle, som omdannelsen af affald til energi spiller²⁷, vil man f.eks. – under overholdelse af affaldshierarkiet – kunne øge den mængde energi, der udvindes af affald, med 29 % ved korrekt brug af afprøvede teknikker og tilhørende foranstaltninger, hvilket kan medvirke til at opfylde målsætningerne i rammestrategien for energiunionen og i Parisaftalen. Europa er førende i sektoren for grøn teknologi. Produktionen af miljøvenlige varer og tjenesteydelser pr. enhed af bruttonationalproduktet (BNP) er steget med mere end 50 % i løbet af det seneste årti, og beskæftigelsen i forbindelse med denne

---

²⁴ COM(2016) 479.

²⁵ Direktiv (EU) 2016/2284 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer.

²⁶ Det anslås, at mere end 450 000 mennesker døde for tidligt på grund af luftforurening i Den Europæiske Union i 2013. De direkte økonomiske tab beløber sig til 15 mia. EUR i form af tabt arbejdstid og lavere produktivitet på grund af luftvejssygdomme og 4 mia. EUR i form af udgifter til sundhedsydelser. Se Det Europæiske Miljøagentur rapport "Air Quality in Europe" fra 2016: <http://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2016>

²⁷ COM(2017) 34.

"grønne økonomi" er steget til mere end 4 mio. fuldtidsækvivalenter. På dette område foreligger der også vægtige forretningsmæssige argumenter og et dokumenteret økonomisk potentiale.

Moderniseringen af den europæiske økonomi kræver effektiv konkurrence og stabile lovgivningsmæssige rammer for energimarkederne for at fremme innovation og konkurrenceevne. I meddelelsen "Hurtigere innovation inden for ren energi"²⁸ præsenteres en EU-strategi, der skal gøre det muligt for europæiske selskaber og nye virksomheder at styrke forskning og innovation inden for rene energiløsninger og sikre, at deres resultater bringes hurtigt og effektivt ud på markedet. Der er gjort store fremskridt²⁹ inden for alle prioriterede områder i den strategiske energiteknologiplan (SET-planen) med henblik på at integrere omkostningseffektive lavemissionsteknologier i energisystemet.

Den massive støtte til forskning og innovation i rene energiteknologier resulterede også i, at Den Europæiske Union tilsluttede sig det globale Mission Innovation-initiativ³⁰. Den Europæiske Union vil udfylde sin ledende rolle ved at sikre, at dette initiativ leverer forandringsskabende resultater, i tæt samarbejde med investorerne. Forbedrede og supplerende indikatorer, bl.a. vedrørende import og eksport af samt markedsandele for rene energiteknologier, vil resultere i en bedre vurdering af Den Europæiske Unions globale ydeevne og konkurrenceevne på dette område og i en ajourføring af vores forsknings- og innovationsmål. Kommissionen vil til dette formål arbejde sammen med medlemsstaterne, industrien, forsknings- og innovationssamfundet og andre centrale interessenter inden for rammerne af et forum om industriens konkurrenceevne inden for ren energi, som ventes at træde sammen i tæt samordning med allerede eksisterende fora inden udgangen af dette år.

Forbrugerindflydelse

Energiunionen bør sikre forbrugerne, der står i centrum for energiomstillingen, håndgribelige fordele. Et stigende antal forbrugere er aktive på energimarkedet, hvilket bl.a. har medført, at der opsættes flere solcelleanlæg på private boliger, at der dukker flere kooperativer op inden for vedvarende energi, og at forbrugerne hyppigere skifter leverandør både på el- og gasmarkedet. Der er dog stadig behov for en indsats for at hjælpe de mange forbrugere, der endnu ikke har mulighed for at deltage.

Som det fremgår af rapporten om energipriser og -omkostninger³¹, er priserne på detailmarkedet steget i de senere år, selv om engrospriserne er faldet. Forslagene om udformningen af elektricitetsmarkedet³² og det nye direktiv om vedvarende energikilder³³ vil give forbrugerne bedre muligheder for at deltage fuldt ud på markedet og omfatte yderligere foranstaltninger til beskyttelse af sårbare forbrugere, undgåelse af afbrydelser og bekæmpelse af energifattigdom i Den Europæiske Union. Konkurrencereglerne skal håndhæves strengt, hvilket også vil være med til at forbedre forbrugernes velfærd takket være lavere priser, flere valgmuligheder og mere innovation.

---

²⁸ COM(2016) 763.

²⁹ Se: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/set-plan_progress_2016.pdf

³⁰ Mission Innovation er et globalt initiativ, som omfatter 22 regeringer, der har forpligtet sig til at fordoble deres offentlige investeringer i forskning og udvikling på energiområdet over fem år.

³¹ COM(2016) 769.

³² Se navnlig COM(2016) 864 (elektricitetsdirektivet) og COM(2016) 861 (elektricitetsforordningen).

³³ COM(2016) 767.

Kommissionen har planer om at lancere en oplysningskampagne i 2017 for at få flere forbrugere til at deltage i og drage fordel af udviklingen på energimarkedet. Kampagnen skal belyse fordelene ved energieffektivitet og leverandørskift. Den vil blive lanceret som et pilotprojekt i en række medlemsstater og vil eventuelt blive udbredt til andre medlemsstater, når resultaterne af projektet foreligger.

Observationscentret for Energifattigdom, der skal hjælpe medlemsstaterne med at overvåge energifattigdom og træffe foranstaltninger til at håndtere dette voksende problem, vil desuden blive sat i drift ved udgangen af 2017. Centret skal udarbejde statistikker over energifattigdom, fungere som knudepunkt for formidling af god praksis til centrale interessenter og levere information om energifattigdom til den brede offentlighed.

Omstillingen til ren energi bør være retfærdig, og der bør tages højde for de virkninger, som forandringerne kan få for interessenterne, herunder sektorer og arbejdstagere. Kommissionen er derfor i færd med at undersøge, hvordan den kan optimere sin støtte til den strukturelle omstilling i kul- og kulstofintensive områder uden at tilsidesætte konkurrencereglerne. Den vil i denne forbindelse arbejde sammen med interessenterne i disse områder for at kunne yde en mere målrettet EU-støtte, og den vil tilskynde til udveksling af god praksis, herunder drøftelser af køreplaner for industrien og af behovet for omskoling samt fremme af synergier/fælles samarbejde.

Fremtidssikret infrastruktur for energiunionen

En modstandsdygtig infrastruktur er energiunionens rygrad. Sidste år blev der iværksat en række vigtige sammenkoblingsprojekter, og det regionale samarbejde blev styrket betydeligt.

Arbejdet med nye sammenkoblinger gik i gang, bl.a. i forbindelse med den transadriatiske rørledning (TAP), som er en del af den sydlige gaskorridor. Der blev indgået finansieringsaftaler, bl.a. en tilskudsaf tale om en investering på 187 mio. EUR fra Connecting Europe-faciliteten til Balticconnector, en gassammenkobling mellem Finland og Estland, og en aftale om et tilskud på 179 mio. EUR til BRUA-gasledningen gennem Bulgarien, Rumænien, Ungarn og Østrig³⁴. Hvad angår gassammenkoblingen mellem Central-, Øst- og Sydeuropa (CESEC) bør mandatet udvides til at omfatte elektricitet, vedvarende energi og energieffektivitet.

Der blev nedsat en ny gruppe på højt plan vedrørende energisamarbejde mellem Nordsølandene³⁵, som skal fokusere på bedre integrering af offshorevindenergi og bedre sammenkoblinger. Udbud vedrørende offshorevindprojekter resulterede i rekordlave bud i 2016, hvilket viser, at priserne på offshorevindenergi også er faldende, og at elektricitet fra offshoreproduktion er ved at blive billigere³⁶.

Der er i de seneste måneder taget nye terminaler for flydende naturgas (LNG) i brug i Świnoujście (Polen)³⁷, Dunkerque (Frankrig) og Pori (Finland), hvilket giver nye markedsmuligheder, men også forbedrer gasforsynings sikkerheden for medlemsstaterne og deres nabolande. Det østlige Middelhav er også en lovende gasforsyningskilde for Den

---

³⁴ Connecting Europe-faciliteten har, siden den blev oprettet i 2014, finansieret 75 foranstaltninger med i alt 1,2 mia. EUR, hvilket omfattede 12 tilskud til anlægsarbejder.

³⁵ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/north-seas-countries-agree-closer-energy-cooperation>

³⁶ F.eks. 64 EUR pr. MWh (Danmark) og 54,50 EUR pr. MWh (Nederlandene).

³⁷ Medfinansieret med 223 mio. EUR fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Europæiske Union. Det øger diversificeringsmulighederne og mindsker importafhængigheden i forhold til en enkelt leverandør, hvilket er et vigtigt mål for energiunionen.

Manglende eller underudnyttet infrastruktur er imidlertid stadig skyld i flaskehalse. Der er fortsat behov for sammenkoblinger og, hvor det er relevant, interne linjer for at styrke integreringen af det indre elmarked i Sydvesteuropa og i Nord- og Østeuropa (f.eks. Tyskland, Polen og Tjekkiet), og forvaltningen af disse sammenkoblinger skal forbedres. Arbejdet med at synkronisere de baltiske stater med det europæiske elsystem bør fortsættes. Målet om sammenkobling af 15 % af elnettet i 2030 vil kunne sikre, at Den Europæiske Union udnytter sine vedvarende energikilder optimalt, og skabe forsyningssikkerhed og markedsintegration, såfremt denne kapacitet gøres tilgængelig for markedet.

Infrastrukturarbejdet bør intensiveres i 2017. Formålet med den tredje liste over projekter af fælles interesse er at identificere de projekter, der er mest nødvendige for at bidrage til markedsintegration, bæredygtighed, forsyningssikkerhed og konkurrence. Den nye liste bør ledsages af en meddelelse om energiinfrastruktur. I den næste status over energiunionen vil der blive peget på de projekter af fælles interesse, hvor der ikke er sket tilstrækkelige fremskridt, sådan at ingen medlemsstat vil blive holdt uden for i forbindelse med energiomstillingen. Samtidig bør transmissionssystemoperatørerne stille den eksisterende infrastruktur til fri rådighed for markedsaktørerne, og markedsreglerne bør fremme effektiv udnyttelse af infrastrukturen, før der anlægges ny infrastruktur.

Medlemsstaternes ressourcer er sparsomme, og de offentlige midler bør derfor anvendes med omhu. Medlemsstaterne bør sikre, at de overholder principperne for energiunionen fuldt ud, når de yder støtte til energiinfrastrukturen. Der bør kun tildeles støtte, hvis det er i overensstemmelse med Den Europæiske Unions langsigtede energipolitik, og strandede aktiver og fastlåsning til kulstofintensive teknologier bør undgås³⁸. Der bør arbejdes mere ihærdigt på at etablere infrastruktur til ren energi på transportområdet.

Beskyttelse af kritiske infrastrukturer i energi- og transportsektoren har fået stigende betydning i lyset af de seneste terrorangreb og andre geopolitiske trusler. Der er allerede vedtaget lovgivning for at vurdere de relevante behov og forbedre beskyttelsen af kritisk infrastruktur³⁹. På energiområdet bør det fremtidige arbejde rettes mod at styrke den fysiske beskyttelse af anlæggene og på foranstaltninger, der kan holde dem i drift. Digitalisering af energisektoren gør den mere sårbar over for cyberangreb og skærper behovet for stærke databeskyttelsesregler. En ekspertgruppe er gået i gang med at analysere energisektorens specifikke behov med hensyn til cybersikkerhed for at gennemføre direktivet om net- og informationssikkerhed (NIS-direktivet)⁴⁰ og fremme synergier mellem energiunionen og det digitale indre marked. Dette er også afgørende set fra et forbrugerperspektiv.

Investeringsudfordringen

---

³⁸ Se Det Europæiske Miljøagenturs rapport nr. 19/2016 med titlen "Transforming the EU power sector: avoiding a carbon lock-in", der omhandler strandede aktiver i energisektoren.

³⁹ Rådets direktiv 2008/114/EF om indkredsning og udpegnings af europæisk kritisk infrastruktur og vurdering af behovet for at beskytte den bedre.

⁴⁰ Direktiv (EU) 2016/1148 om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles sikkerhedsniveau for net- og informationssystemer i hele Unionen.

For at nå Den Europæiske Unions klima- og energimål for 2030 er der behov for investeringer på omkring 379 mia. EUR hvert år i perioden 2020-2030⁴¹. Investeringsarbejdet vil derfor blive intensiveret i 2017, og alle tilgængelige instrumenter vil blive anvendt på en sammenhængende måde.

Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) spiller fortsat en vigtig rolle ved at medvirke til at frigøre privat finansiering. Over 20 % af de investeringer, som Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer har ydet støtte til, har indtil nu været relateret til energiområdet. Kommissionen foreslog i forbindelse med fondens forlængelse, at mindst 40 % af projekterne i fondens infrastruktur- og innovationsvindue skulle bidrage til klima-, energi- og miljøforanstaltninger i overensstemmelse med målene i Parisaftalen⁴². Hvis Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer kombineres med andre EU-fonde og -finansieringsinstrumenter, vil mulighederne for at afsætte midler til mere risikobetonede investeringer blive endnu bedre i fremtiden⁴³.

De europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) yder også betydelig støtte via en bred vifte af projekter. I årene fra 2014 til 2020 vil den samlede støtte udgøre ca. 98 mia. EUR med offentlig og privat medfinansiering på nationalt plan. Investeringerne i forskning og innovation som led i Horisont 2020, herunder de finansielle instrumenter i forbindelse med InnovFin-energiodemonstrationsprojekterne⁴⁴, spiller også en vigtig rolle for udviklingen af rene energiløsninger. Forsknings- og innovationsprojekter inden for avancerede teknologier førte allerede til væsentlige resultater i 2016 på områder som solcelledrevne, brintdrevne og emissionsfrie brændselscellerbusser⁴⁵.

Der er endnu flere finansieringsinstrumenter på vej. Kommissionen foreslog, at der blev oprettet en innovationsfond til støtte for innovation i energisektoren og -industrien, i sit forslag til revision af Den Europæiske Unions emissionshandelssystem for perioden efter 2020. Kommissionen vil i 2017 afholde en række sektorspecifikke ekspertrundbordskonferencer med repræsentanter for energiintensive industrier samt projektledere, innovatorer og investorer i forbindelse med projekter vedrørende vedvarende energi med henblik på at tilrettelægge denne fond korrekt. Forslaget indebærer desuden, at der oprettes en moderniseringsfond, som skal hjælpe lavindkomstmedlemsstater med at modernisere deres energisystemer.

I 2017 lægges der særlig vægt på at gennemføre initiativet for intelligent finansiering til intelligente bygninger⁴⁶ i samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og medlemsstaterne. Et af elementerne i dette initiativ er udviklingen af fleksible

---

⁴¹ Konsekvensanalyse med henblik på ændring af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405 (investeringsbeløb ekskl. transportsektoren).

⁴² Indtil videre ligger ca. halvdelen af alle godkendte transaktioner under infrastruktur- og innovationsvinduet inden for energi- og klimasektoren. The Investment Plan for Europe, State of Play, maj 2016. Se også meddelelsen "Europa investerer igen – Status over investeringsplanen for Europa og videre tiltag", COM(2016) 359.

⁴³ Der vil i februar blive iværksat et udbud vedrørende en sådan kombineret under Connecting Europe-faciliteten, hvor støtterammen er på 150 mio. EUR.

⁴⁴ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

⁴⁵ På solcelleområdet har spinoff-selskabet fra R2M-Si-projektet forladt demonstrations- og idriftsættelsesfasen og er gået i gang med at fremstille højeffektive solcellemoduler. Det offentlig-private partnerskab om brændselsceller og brint leverede den første offentligt tilgængelige brintledestation i Belgien og verdens første 2 MW-anlæg til protonudvekslingsmembranbaserede brændselsceller, og udrulningen af ca. 140 emissionsfrie brændselscellerbusser over hele Europa gik i gang.

⁴⁶ Bilag 1 til COM(2016) 860.

finansieringsplatforme, der kan fremskynde renoveringen af bygninger. Det er endvidere vigtigt at overvinde forhindringer, der bremser renovering. Kommissionen er derfor i tæt samarbejde med medlemsstaterne i færd med at analysere reglerne for offentlige regnskabsers indvirkning på markedet for kontrakter om energimæssig ydeevne. Den forventer at ajourføre sin vejledning om den statistiske behandling af sådanne partnerskaber inden forsommeren 2017.

Finansiering bør være bæredygtig. Med dette mål for øje har ekspertgruppen på højt plan om bæredygtig finansiering⁴⁷ planer om at fremlægge politiske anbefalinger for Kommissionen i løbet af 2017 med henblik på at lette strømmen af offentlig og privat kapital i retning af bæredygtige investeringer og at minimere eventuelle risici for Den Europæiske Unions finansielle system som følge af eksponering for kulstofintensive aktiver.

Der bør efter samme tankegang ikke ydes offentlig støtte til teknologier og ressourcer, som er ved at blive udfaset eller måske ikke vil være bæredygtige på lang sigt. Det fremgik klart af pakken om ren energi, at Den Europæiske Union vil styrke indsatsen for at udfase tilskud til fossile brændstoffer. Der følges op på overholdelsen af dette tilsagn, som blev afgivet i forbindelse med G7 og G20, i de kommende statusrapporter om energiunionen.

En stærk ekstern dimension af energiunionen

Ændringerne af det internationale miljø bringer nye udfordringer med sig, men byder også på nye muligheder. Som energiimportør har Den Europæiske Union en stor interesse i velfungerende og regelbaserede internationale energimarkeder og arbejder aktivt for at styrke forvaltningen i multilaterale fora som f.eks. G7, G20 og Det Internationale Energiagentur. Den Europæiske Union indgår også i regionalt og bilateralt samarbejde for at fremme energimarkedernes funktion og integration og reformere dem, bl.a. i forbindelse med reformprocessen for energifællesskabet og den styrkede dialog med Algeriet, og for at fremme strategisk vigtige diversificeringsprojekter såsom den sydlige gaskorridor. I de europæiske udvidelses- og naboskabsregioner har Kommissionen iværksat et initiativ sammen med de internationale finansielle institutioner for i fællesskab at fremme reformer i energisektoren og opskalere investeringer i energieffektivitet i offentlige og private bygninger⁴⁸.

Den Europæiske Union fortsatte med at fremme energireformer i Ukraine. Der blev gjort konkrete fremskridt i forbindelse med gasmarkedet, og der blev truffet vigtige afgørelser for at forbedre energieffektiviteten. Kommissionen afholdt en række bilaterale og trilaterale møder med Rusland og Ukraine for at sikre stabile indenlandske forsyninger til Ukraine og gastransit fra Rusland via Ukraine til Den Europæiske Union. Reformerne skal videreføres, bl.a. i elsektoren.

Den opnåede politiske enighed mellem Europa-Parlamentet og Rådet om forslaget om energirelaterede mellemstatslige aftaler⁴⁹, der indgik i forsyningssikkerhedspakken fra februar 2016, udgjorde en vigtig milepæl. Dette vil styrke mellemstatslige aftalers gennemsigtighed og forenelighed med EU-retten. Der er også sket fremskridt med lovforslaget om

---

⁴⁷ Kommissionens afgørelse af 28.10.2009, C(2016) 6912.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn/announcements/1st-high-level-meeting-enhanced-cooperation-enlargement-and-neighbourhood-regions-europe_en

⁴⁹ COM(2016) 53.

gasforsyningssikkerhed⁵⁰, hvor Europa-Parlamentet indtog sin holdning, og Rådet (energi) vedtog politiske retningslinjer i begyndelsen af december 2016.

Den Europæiske Union er nødt til at vise globalt lederskab i forbindelse med omstillingen til ren energi. I takt med at det globale marked for rene teknologier åbnes mere end nogensinde, anvender Den Europæiske Union sine eksterne politikker til at dele sine erfaringer på dette område og strømline omstillingen til en global lavemissionsøkonomi. Det sker først og fremmest ved at udvikle stærke partnerskaber med lande og regioner.

Det gælder navnlig for Afrika og i naboskabsområdet via energifællesskabet. Det er et vigtigt spørgsmål, hvilket også blev anerkendt i den globale strategi⁵¹, hvor der specifikt blev peget på behovet for større synergier mellem energi- og klimadiplomati. På klimaområdet kan det til eksempel nævnes, at samarbejdet med Kina om handel med emissionsrettigheder fungerer godt, og at begge parter er blevet enige om at udvide det med et andet bilateralt projekt, der har til formål at støtte gennemførelsen af en national emissionshandelsordning i Kina, som ventes at træde i kraft i 2017.

Den internationale klimainsats blev i 2016 udmøntet i en aftale inden for Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) om at begynde at tage hånd om de hurtigtvoksende emissioner fra international luftfart. Med afsæt i denne aftale vil Kommissionen inden længe fremsætte et lovforslag om anvendelsesområdet for Den Europæiske Unions emissionshandelssystem i forhold til luftfart. Det internationale diplomati har desuden ført til vedtagelse i Kigali af en ændring af Montrealprotokollen med henblik på global nedtrapning af brugen af hydrofluorcarboner (HFC'er), der har et højt globalt opvarmningspotentiale, og – inden for Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) – en aftale om en strategi for nedbringelse af udledninger i den internationale shippingsektor. Disse resultater er et nødvendigt skridt i retning af at bekæmpe klimaændringer i hurtigtvoksende emissionssektorer.

I 2016 skete der også en styrkelse af Energirådet EU-USA, som fortsat stod som et forbilledligt eksempel på bilateralt energi- og klimasamarbejde på højt niveau, bl.a. inden for energisikkerhed, energipolitik samt udvikling og anvendelse af energiteknologi.

Afrika er og bliver en privilegeret partner for Den Europæiske Union. Millioner af afrikanere har endnu ikke adgang til moderne energiformer. Universel adgang til bæredygtig energi er imidlertid afgørende for at sikre det nødvendige tempo i den økonomiske vækst og rimelige arbejdsvilkår, bl.a. for kvinder og unge. Det fælles strategiske partnerskab mellem EU og Afrika danner rammen om det videre samarbejde mellem disse to kontinenter. Den Europæiske Union går ligeledes fuldt ind for initiativet for vedvarende energi i Afrika (AREI)⁵², et afrikansk ledet initiativ, som har til formål at øge Afrikas kapacitet inden for vedvarende energi, og som blev indført ved klimakonferencen i Paris i 2015 (COP21). Energi vil også få central betydning for investeringer via den fremtidige plan for europæiske eksterne investeringer og andre allerede eksisterende instrumenter⁵³.

---

⁵⁰ COM(2016) 52.

⁵¹ Meddelelsen "Fælles vision, fælles handling: et stærkere Europa – En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik", http://www.eeas.europa.eu/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁵² <http://www.arei.org/>.

⁵³ Meddelelsen "Styrkelse af europæiske investeringer til jobskabelse og vækst: Indledning af anden fase af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer og lancering af en ny plan for europæiske eksterne investeringer", COM(2016) 581.

Den Europæiske Unions aktive energi- og klimadiplomati understøttes af den indsats, der ydes af byer og regioner i alle dele af verden inden for rammerne af den globale borgmesterpagt. Alliancen mellem Den Europæiske Unions borgmesterpagt og det FN-baserede initiativ Compact of Mayors, som træder i kraft fuldt ud i 2017, samler mere end 7 100 byer på 6 kontinenter. Den Europæiske Union vil også fremover prioritere gennemførelsen af FN's New Urban Agenda, som blev vedtaget på Habitat III-konferencen, bl.a. i lyset af dens mere omfattende bæredygtighedsdimension.

IV. EN NY RUNDREJSE I ENERGIUNIONEN FOR AT SÆTTE GANG I JOBSKABELSE, VÆKST OG INVESTERINGER

Gennemførelsen skal gå i gang nu for at fremme omstillingen til ren energi og modernisere den europæiske økonomi.⁵⁴ Med dette mål for øje lancerer Kommissionen en ny rundrejse i energiunionen. Det bliver en god anledning til at gå i dialog med nationale og andre interessenter og hjælpe hinanden med at rydde forhindringer af vejen. Rundrejsen er derfor målrettet medlemsstaternes specifikke behov, f.eks. for at støtte omstillingen i kulstofintensive områder eller bringe energiomstillingen ud på øerne⁵⁵. Den vil også bringe Den Europæiske Union tættere på de europæiske borgere gennem dialog med alle samfundsgrupper og navnlig med den europæiske ungdom. Hvis det skal lykkes, er Europa nødt til at få en generation af unge i tale, som har de rette kvalifikationer og er bevidst om behovet for at deltage i energiomstillingen.

Som led i gennemførelsesdagsordenen vil rundrejsen især fokusere på de integrerede nationale energi- og klimaplaner og på indsatsen på lokalt plan.

Forvaltning og planlægning, der kan sikre en vellykket gennemførelse af energiunion

Kommissionen har som led i pakken om ren energi foreslået et nyt forvaltningssystem for energiunionen⁵⁶, som bygger på en mere strømlinet planlægning, indberetning og overvågning af dens gennemførelse. Nu hvor de fleste forslag vedrørende energiunionen ligger på bordet, har medlemsstaterne alt, hvad de behøver for at gå i gang med at udarbejde deres integrerede nationale energi- og klimaplan. Disse planer bliver et vigtigt instrument, som medlemsstaterne kan bruge til at skabe vished og forudsigelighed for virksomheder, medarbejdere og investorer og tiltrække hårdt tiltrængte investeringer i lavemissionsøkonomien.

De fleste EU-medlemsstater er endnu ikke gået i gang med at udvikle deres nationale plan. De bør fremskynde arbejdet for at opfylde forpligtelsen til at færdiggøre planerne i god tid inden 2021, som Rådet har bestemt⁵⁷. Selv om det bliver en udfordring, opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at fremlægge deres udkast senest den 1. januar 2018. Den Tekniske Arbejdsgruppe vedrørende Nationale Energi- og Klimaplaner vil fortsætte med at yde bistand til medlemsstaterne. Udkastene til disse planer bør af hensyn til rummeligheden baseres på høringer af investorer, arbejdsmarkedets parter, lokale og regionale myndigheder, herunder parter med særlige behov, og andre relevante interessenter i medlemsstaterne. Regionalt samarbejde tidligt i forløbet er også afgørende for opstillingen af planerne. De nationale

⁵⁴ Bilag 1 og 2 til COM(2016) 860.

⁵⁵ I 2017 har Kommissionen til hensigt at iværksætte en proces, der bringer de europæiske øer sammen for at fremskynde udviklingen og indførelsen af de bedste tilgængelige teknologier på øer og i øregioner.

⁵⁶ COM(2016) 759.

⁵⁷ Rådets konklusioner af 26. november 2015 om forvaltningssystemet for energiunionen.

energi- og klimaplaner bør så vidt muligt udvikles sideløbende med programmer for bekæmpelse af luftforurening for at sikre synergier og begrænse omkostninger, da disse planer i vidt omfang bygger på tilsvarende foranstaltninger og tiltag.

Lokale aktørers betydning for energiunionens realisering

Byer og landdistrikter spiller en afgørende rolle for moderniseringen og dekarboniseringen af den europæiske økonomi. Byområder er en væsentlig kilde til drivhusgasser, og energiforbruget i byerne står for ca. tre fjerdedele af den samlede udledning af kulstoffer. Byer og landdistrikter er særlig sårbare over for konsekvenserne af klimaændringerne. Samtidig er landdistrikter som leverandører af vedvarende energikilder til bioøkonomien og byerne som centre for innovation og vækst og drivkraft for den økonomiske udvikling også – og i stigende grad – en del af løsningen. Byerne er ansvarlige for en fjerdedel af alle offentlige udgifter og næsten halvdelen af de offentlige investeringer⁵⁸. De producerer 68 % af bruttonationalproduktet (BNP) i Den Europæiske Union og skaber 62 % af alle arbejdspladser, er nøgleaktører i indsatsen for at afkoble drivhusgasemissionerne og ressourceforbruget fra den økonomiske vækst⁵⁹ og hjælper de nationale økonomier med at blive mere videnbaserede og konkurrencedygtige. Det er her, moderniseringen af den europæiske økonomi tager sit udgangspunkt.

Indgåelsen af Amsterdampagten om vedtagelse af dagsordenen for byer i EU, det europæiske topmøde i Bratislava om regioner og byer og lanceringen af en kvikskranke for byerne satte ekstra skub i indsatsen på byområdet. Dagsordenen for byerne gennemføres ved hjælp af partnerskaber på mange forskellige områder med direkte indvirkning på den europæiske økonomi. Kommissionen, medlemsstaterne, byer og relevante interessenter deltager heri.

I hele Den Europæiske Union iværksættes der bybaserede projekter, hvor der søges synergier mellem områder som energi, mobilitet, digitale teknologier, vand, luft og affaldshåndtering samt den cirkulære økonomi. Vellykkede projekter som f.eks. projekterne om intelligente byer medfører besparelser for borgerne og industrien, forbedrer luftkvaliteten og skaber lokale arbejdspladser. Rundrejsen i energiunionen er en oplagt mulighed for at belyse sådanne projekter, således at de kan opskaleres og kopieres overalt i Europa, og for at knytte dem bedre sammen med den europæiske investeringsdagsorden.

V. KONKLUSION

Europa-Kommissionen er fast besluttet på at fortsætte arbejdet med projekter, der tilfører reel europæisk merværdi og giver europæiske borgere håndgribelige fordele. Moderniseringen af den europæiske økonomi er et sådant projekt og det, energiunionen egentlig handler om. En vellykket energiunion kræver hurtig behandling af de relevante lovforslag, som Kommissionen fremlagde i 2015 og 2016, i overensstemmelse med de tre institutioners fælles erklæring om Den Europæiske Unions lovgivningsmæssige prioriteter for 2017.

---

⁵⁸ Rapporten "The State of European Cities 2016 – Cities leading the way to a better future", SWD(2016) 325, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/cities-report/state_eu_cities2016_en.pdf

⁵⁹ Se UNEP's rapport "City-level decoupling", <http://www.unep.org/resourcepanel/Publications/City-Leveldecoupling/tabid/106135/Default.aspx>

Det er vigtigt at bevare den overordnede sammenhæng og ambition i de forslag, der vedrører energiunionen, og den politiske fremdrift i energiunionsprojektet. Det bør derfor regelmæssigt vurderes, hvilken udvikling der er sket, på et mere politisk plan, bl.a. af Det Europæiske Råd. Det Europæiske Råd vil i overensstemmelse med Bratislavaerklæringen tage energi- og klimaspørgsmål op efter behov.

Det er vigtigt at komme videre med lovgivningsarbejdet, men ligeså vigtigt at fremskynde gennemførelsen af de foranstaltninger, som energiunionen støttes på, og sikre, at de eksisterende regler overholdes fuldt ud. Den Europæiske Union og dens medlemsstater skal bl.a. fokusere mere på at opfylde de energi- og klimadiplomatiske prioriteter og skabe synergier mellem dem og etablere investeringsplatforme, der vil lette finansieringen af projekter vedrørende energieffektivitet og vedvarende energi, inden udgangen af året.

Det er nødvendigt at gennemføre disse og andre foranstaltninger for at gøre praktiske fremskridt allerede nu og sætte gang i jobskabelse, vækst og investeringer. Det er først efter, at der er gjort konkrete praktiske fremskridt, at de mange fordele ved omstillingen til ren energi vil blive synlige i medlemsstater, regioner og lokalsamfund, hvilket er en vigtig betingelse for energiunionens vedvarende succes.